

rakke og øvrige bekvemmeligheter, som benyttedes forrige aar, nu ikke staar til disposition. Hvis der derfor skulde avholdes et kursus kun i tilvirkning av torvstrø, maatte der først opbygges en ny barakke. Forøvrig er myrselskapets sekretær, som skulde lede kurset, iaar saa sterkt optat med myrundersøkelser som aldrig før, idet der er indkommet flere andragender end det er mulig at overkomme.

Av disse grunde har myrselskapet fundet at burde utsætte kurset til neste aar, og vil der til da bli sørget for en mere betryggende ordning med Rustadmyrens eiere, saaat ikke kurset paany maa indstilles i sidste øieblik.

Der var anmeldt 10 deltagere, hvorav 1 fra Tromsø amt, 2 fra Nordlands amt og 1 fra Romsdals amt. De øvrige hørte hjemme paa Sørlandet og Østlandet. De anmeldte deltagere vil kunne være med neste aar.

TRØNDELAGENS MYRSELSKAPS AARSMØTE 1908

MEDELDT VED SEKRETÆREN, DR. E. SOLBERG

TRØNDELAGENS MYRSELSKAP avholdt sit aarsmøte i Trondhjem den 1ste mai d. a.

Ifølge aarsberetningen for 1907 fremgaar, at selskapet ved aarets utgang hadde 132 medlemmer, hvorav 36 livsvarige.

Det fremholdtes i aarsberetningen, at det meste av den *brændtorv*, som brukes i det nordenfjeldske, fremstilles efter den gamle stikkemetode.

Stiktorvtilvirkningen lider imidlertid av store ulemper, bl. a. er torven vanskelig at faa tør og paa grund av en mindre rationel arbeidsmetode gaar meget av myren tilspilde. Selskapet har derfor havt sin opmerksomhet henvendt paa at finde en *maskine*, som kunde passe for smaa brændtorvanlæg nordenfjelds.

Til at begynde med foretog selskapet vaaren 1907 et forsøk med en av *A. Gulowsen, A/S.*, Kristiania, velvilligst utlaant dansk *torveltemaskine*. Maskinen, som er beskrevet og avbildet i *Det Norske Myrselskaps* »Meddelelser» 1904, s. 76, bestaar av en langstrakt liggende trækasse med halvrund bund. Inde i kassen roterer en aksel, forsynet med skovler og kniver. Kniverne arbeider imot og passer ind mellem faststaaende kniver, anbragt langs kassens indvendige sider. Elteverket drives ved hjelp av hestevandring eller motor. Torven fylles i kassen, tilsættes vand efter behov og eltes til en ensartet tyk

grøt. Torvgrøten gaar fra maskinen over i en beholder, hvorfra den i trillebører kjøres ut paa tørkefeltet og tømmes i egne formrammer. Saasnt torven er begyndt at stivne tages rammen væk. Senere reises torvstykkerne op og tørres tilslut paa almindelig maate i større eller mindre stabler.

Prøven med den utlaante torveltemaskine blev foretat paa Ustmyren ved Heimdal av myrens eier, gaardbruker *O. L. Kolstad*.

Paa grund av forskjellige tilstøtende omstændigheter faldt ikke prøven særlig heldig ut. I løpet av to dage blev der saaledes ved hjælp av 5 mand og 1 hest bare produceret 6250 stykker torv. Maskinen viste sig vel tung for 1 hest. Med 2 heste som drivkraft og mere øvede folk vilde man kunne ha produceret betydelig mere pr. dag.

Brændtorven blev — tiltrods for den overordentlig regnfulde sommer — nogenlunde tør (det bemerkes, at torven delvis blev tørket under tak) og kvaliteten ganske god, skjønt raamaterialet var meget tarvelig. Forsøket vil, saasnt omstændighetene tillater det, bli gjentat næste sommer.

Til at veilede eiere av myr i rationel og økonomisk tilvirkning av stiktorv samt torvstrø engagerte selskapet en kortere tid av sommeren gaardbruker *O. L. Kolstad* som *vandrelærer*. Rekvisition om bistand av vandrelæreren indkom fra 5 myreiere paa Leinstranden og 8 i Budalen. Samtlige rekvirenter blev imøtekommet. Foruten at gi veiledning undersøkte vandrelæreren de forskjellige myrforekomster og uttog prøver. Myrprøverne blev siden undersøkt ved statens kemiske kontrolstation i Trondhjem og eierne underrettet om resultatet.

Gjødslingsforsøk paa myr blev ogsaa sommeren 1907 utført for *Det Norske Myrselskaps* regning. Der blev anlagt forsøk paa ialt 12 gaarde i det nordenfjeldske. Herav var 6 overgjødslingsforsøk paa eng, 6 forsøk med forskjellig gjødsling samt grusning og kalkning ved gjenlægning til eng. Hertil kom forsøk over eftervirkningen paa de ifjor anlagte felter.

Forsøkene skal efter planen fortsættes gjennom flere aar, hvorfor avsluttende beretning først vil fremkomme senere.

Av forsøkene fremgaar dog, at anvendelsen av kunstig gjødsel paa myr i de aller fleste tilfælde har lønnet sig meget godt. Som overgjødsling paa eng har samtidig anvendelse av tomasfosfat og kainit (ca. 50 kg. av hver sort pr. maal) som oftest git det største netto-utbytte. Bare paa nyopdyrket eller lite formuldet myr har et tilskud av chilisalpeter været nødvendig. Ved gjenlægningsforsøkene har gjødsling med tomasfosfat og kainit i forening med kalkning og grusning (eller lerkjøring) av myren gjennomgaaende git et særdeles godt resultat.

For med større kraft end hittil at kunne virke for myrsakens fremme, spesielt for at kunne yde bidrag til opdyrkning av myr, søkte selskapet for budgetterminen 1908—1909 om et *statsbidrag* av kr. 2500. Landbruksdepartementet har i sit budgetforelæg opført 1000 kr. som bidrag til Trøndelagens Myrselskap.

Saaframt statsbidrag erholdes vil selskapet, ifølge aarsmøtets beslutning, i det kommende aar yde bidrag til opdyrkning av myr. Disse bidrag vil ydes efter de samme regler som de av *Bergens Myrdyrkningsforening* benyttede.

I forbindelse med opdyrkning av myr vil man ogsaa søke at faa istand enkelte rentabilitetsforsøk, idet man gjennom veining av avlingen og nøiagtig regnskap vil søke at komme paa det rene med hvorvidt og i hvilken grad myrdyrkingen har lønnet sig.

Paa aarsmøtet gjenvalgte landbruksingeniør *G. Arentz*, Trondhjem som formand og forvalter *O. Braa*, Levanger som næstformand. Likeledes gjenvalgte de fratredende medlemmer av styret nemlig amtmand *Thv. Løchen*, Stenkjær og landbrukskemiker *dr. E. Solberg*, Trondhjem. Til revisor efter konsul *Ingar Klíngenbergh*, som frabad sig gjenvalg, valgtes avdelingsingeniør *W. Darre Fensen*, Trondhjem.

KRISTIANSANDS OG OPLANDS JORD- DYRKNINGSSKAPS AARS- BERETNING 1907

UTDRAG AV STYRETS AARSBERETNING

SELSKAPET hadde ved utgangen av aaret 1907 i det hele 713 medlemmer.

Med aapent øie for *torvstrøets betydning* i nutidens jordbruk, foruten dets anvendelse paa mange andre felter, har selskapet arbeidet for at faa dette produkt mest mulig kjendt og anvendt i distriktet og har i det øiemed tat initiativet til anlæg av en mindre torvstrøfabrik. Efterat en dertil skikket myr var paavist av *Det Norske Myrselskaps torvingeniør* og myren faat paa haanden utstedtes indbydelse til aktietegning i *Otterdals Torvstrøsamlag*. Aktierne blev sat til 10 kr. for at faa størst mulig tilslutning. Kristiansands kommune tegnede sig for 50 og jorddyrkingsselskapet for 30 aktier. Idetheletat nød tegningen saavidt god fremgang, at Otterdals torvstrøsamlag den 8de mai 1907 kunde konstituere sig, myren indkjøptes og anlægget paabegyndtes.

Torvstrøfabriken blev færdig og prøvet den 4de november og skrev da byens aviser i sakens anledning bl. a. følgende, hvorav hit-sættes i utdrag:

»Torvstrøfabriken ligger vakkert til et stykke fra hovedveien, meget bekvemt for den 3 km. lange transport til Hægeland jernbanestation.